

Raadsinformatiebrief

RIB nummer 2023 100
collegevergadering d.d. 29 augustus 2023
Programma Leefbaar Venlo
Portefeuillehouder Burgemeester

ons kenmerk 44894
team RGVEWW
steller N. Emeis
telefoonnummer
e-mail n.emeis@venlo.nl
datum 06 september 2023
bijlage(n) 2
datum verzonden
31 AUG. 2023

Onderwerp

Uitkomsten quickscans middelengebruik en criminaliteit jongeren in Venlo.

Kennisnemen van

De uitkomsten van de quickscans naar middelengebruik en criminaliteit onder jongeren in Venlo door middel van presentaties van het RIEC en Trimbos over de conclusies en aanbevelingen.

Aanleiding van

Reageren op de motie "onderzoek middelengebruik jongeren (1801047) d.d. 5 november 2021.

Kernboodschap

Het Trimbos en het RIEC gaan de uitkomsten en aanbevelingen van de quickscans op 6 september 2023 presenteren aan de gemeenteraad. Hieronder de conclusies en aanbevelingen uit beide rapporten. Beide volledige rapporten zijn als bijlagen toegevoegd aan deze RIB.

Scanner middelengebruik Gemeente Venlo (Trimbos)

Conclusies

Alcoholgebruik

Jongeren

Gemiddeld beginnen jongeren die alcohol drinken in de gemeente Venlo op hun 13e of 14e. Het aantal jongeren dat drinkt is vergelijkbaar met het aantal jongeren in de regio Limburg-Noord en Nederland.

Jongvolwassenen

Het alcoholgebruik onder jongvolwassenen is met name hoog onder uitgaanders (waaronder studenten) en arbeidsmigranten.

Tabak

Jongeren

De tabakstrend onder jongeren in de gemeente Venlo is op dit moment het gebruik van vapes. Het gebruiken en verkopen begint al in de laatste groepen van de basisschool. Het beeld uit de

Raadsinformatiebrief

Jeugdmonitor 2021, waaruit naar voren komen dat jongeren minder roken dan elders in Nederland, wordt niet herkend door de respondenten.

Jongvolwassenen

In het beeld dat uit de deskresearch komt dat jongvolwassenen uit Venlo meer roken dan elders in Nederland wordt herkend door de respondenten. Bij jongvolwassenen is er ook sprake van een verschuiving van het roken van sigaretten naar het gebruik van vapes.

Drugsgebruik

Jongeren

Net als bij alcohol beginnen jongeren vanaf hun 13e/14e met het gebruik van softdrugs (Cannabis). Het beeld uit de Jeugdmonitor 2021 dat jongeren uit Venlo minder softdrugs zouden gebruiken dan elders in Nederland wordt niet herkend door de respondenten. En in het algemeen komt het beeld uit de Scanner naar voren dat het cannabisgebruik onder jongeren in Venlo groot is.

Jongvolwassenen

Het drugsgebruik onder groepen jongvolwassenen in Venlo is groot. Het gebruik lijkt het grootst onder uitgaanders, arbeidsmigranten (met name softdrugs) en jongvolwassenen zonder perspectief. Het gebruik en het handelen van drugs lopen door elkaar heen. Het gebruik van cannabis wordt voor jongvolwassenen ook vaak genoemd, net als het gebruik van harddrugs als Xtc en cocaïne.

Aanbevelingen

1. Versterk de mogelijkheden om op te groeien en te leven in een kansrijke omgeving
2. Stel meerjarenplannen op voor effectief preventief alcohol- en drugsbeleid
3. Werk in het onderwijs planmatig aan alcohol-, drugs- en tabakspreventie
4. Investeer in het veranderen van de norm met betrekking tot alcohol en drugs
5. Organiseer een of meer preventieconferenties

Quickscan Jeugdige ondermijners in de gemeente Venlo (RIEC)

Conclusies

1. Zowel uit de cijfers als uit gesprekken met professionals en jongeren komt naar voren dat (ondermijnende) jeugdcriminaliteit een probleem is in de gemeente Venlo.
2. Jongeren in de gemeente Venlo houden zich verhoudingsgewijs het meest bezig met drugscriminaliteit en hebben een aanzienlijk aandeel in de totale populatie drugsverdachten in de gemeente Venlo.
3. Drugs is gemakkelijk te bestellen via online media (ook in Venlo).
4. Professionals en jongeren hebben het beeld dat het dragen van messen veelvuldig voorkomt onder jongeren in de gemeente Venlo.
5. Ondermijnende criminaliteit lijkt zich te concentreren in bepaalde wijken in de gemeente Venlo. Jongeren die verdacht worden van een delict wonen vooral in Venlo-Noord, Venlo-Zuid en Blerick-Noord.
6. Jongeren komen geleidelijk terecht in de ondermijnende criminaliteit; via familie en vrienden of via het ronselen van (kwetsbare) jongeren.
7. Het ronselen van jongeren in de gemeente Venlo lijkt zowel volgens de professionals als jongeren vooral plaats te vinden in de omgeving van scholen.
8. Zowel persoonlijke factoren als persoonskenmerken en gedragsproblemen als factoren op gezinsniveau als gezinssamenstelling, criminele banden en sociaal-economische status kunnen een rol spelen bij het terecht komen van jongeren in de ondermijnende criminaliteit.

Aanbevelingen

1. Voer een verdiepende analyse uit naar ondermijnende jeugdcriminaliteit in de gemeente Venlo.

Raadsinformatiebrief

2. Zet in op het vergroten van kennis over de digitale wereld waarin jongeren elkaar ontmoeten.
3. Betrek het onderwijs in de preventieve aanpak van ondermijnende jeugdcriminaliteit.
4. Geef prioriteit aan het voorkomen van het betrokken raken van jeugd bij ondermijnende criminaliteit.
5. Zorg dat ondermijnende jeugdcriminaliteit niet loont en zet in op een integraal gedragen repressieve aanpak van jongeren die zich bezighouden met criminele activiteiten.

Opvolging aanbevelingen

Scan Trimbos: 'Middelengebruik onder jongeren in Venlo'

De aanbevelingen voor het middelengebruik onder jongeren zullen in gezamenlijkheid en afstemming vanuit de beleidsdomeinen jeugd, gezondheid en veiligheid worden opgepakt en meegenomen in de plannen en activiteiten die daaruit worden ondernomen.

1. Versterk de mogelijkheden om op te groeien en te leven in een kansrijke omgeving

Deze aanbeveling sluit aan bij het lopende Programma: 'Gelijke Kansen door duurzame Samenwerking'. Dit is er opgericht dat elk kind in Venlo de ruimte en mogelijkheden moet krijgen om zijn/haar talenten te ontwikkelen. Kinderen die gehinderd worden door afkomst en/of plek dienen de kans te krijgen hun talenten maximaal te ontwikkelen. Daar gaan we in Venlo mee door en waar nodig versterken/ verbreden we de aanpak.

2. Stel meerjarenplannen op voor effectief preventief alcohol- en drugsbeleid

Het beleid en de aanpak wordt nu gemaakt en uitgevoerd vanuit verschillende beleidsterreinen. In gezamenlijkheid vanuit Gezondheid, Jeugd en Veiligheid zal bekeken worden op welke manier een meerjarenplan kan bijdragen aan een effectief preventief beleid. Dat moet in 2024 resulteren in een meerjarenplan waarin niet alleen de doelen worden beschreven maar ook de samenhang tussen de inzet en activiteiten vanuit een gedeelde visie uiteengezet worden.

3. Werk in het onderwijs planmatig aan alcohol-, drugs- en tabakspreventie
Binnen de Pijler Leefbaarheid van het programma Gelijke Kansen Venlo, is in samenwerking met een aantal scholen, aandacht voor het weerbaar maken van kinderen en jongeren en het leren omgaan met verleidingen en verslavingen. Het middelengebruik is daar een thema in en dit wordt vormgegeven door samenwerking met Inluzio die programma's voor het onderwijs en ouders aanbiedt. De lopende en werkende activiteiten zullen worden voortgezet en bij het opstellen van het meerjarenbeleidsplan wordt er uiteraard ook stilgestaan bij de inzet en samenwerking met het onderwijs.

4. Investeer in het veranderen van de norm met betrekking tot alcohol en drugs

Alcohol- en drugsgebruik moet in de beeldvorming van jongeren niet vanzelfsprekend zijn. Om deze norm te beïnvloeden zal er breed uitgedragen omgevingsaanpak moeten plaatsvinden net als dat bij roken is gebeurd.

Raadsinformatiebrief

Ook hier is in Venlo al een start mee gemaakt. Bijvoorbeeld door inzet vanuit het communicatieplan NIX18 Venlo 2018-2020. Dat wordt voortgezet en ook hier is het voorstel om dit mee te nemen in het meerjarenbeleidsplan.

5. Organiseer een of meer preventieconferenties

Het is goed om de betrokken professionals die zich bezighouden of in aanraking komen met middelengebruik onder jongeren bij elkaar te brengen om ervaringen te delen en van elkaar te leren. Daarnaast willen we ook actief jongeren betrekken en vragen mee te denken in het vinden van oplossingen en interventies. Dat kan middels conferenties of gerichte (thema) bijeenkomsten. Gekeken wordt wat het meest zinvol en effectief is maar de komende jaren zullen professionals die zich hier mee bezighouden bij elkaar worden gebracht in het kader van het opstellen van het meerjarenbeleidsplan waarbij de behoefte van professionals en jongeren leidend zal zijn.

Quickscan RIEC: 'Ondermijnende jeugdcriminaliteit in Venlo'

De aanbevelingen vanuit de scan ondermijnende jeugdcriminaliteit in Venlo zullen in eerste instanties door de afdeling Veiligheid en Wijkgericht Werken worden opgepakt. Vanuit de te ontwikkelen aanpak Preventie met Gezag zal er een verdiepende analyse worden uitgevoerd. De uitkomsten daarvan zullen vervolgens worden gebruikt om de aanpak met zowel preventieve als repressieve interventies ter voorkoming en tegengaan van ondermijnende jeugdcriminaliteit vorm te geven.

1. Voer een verdiepende analyse uit naar ondermijnende jeugdcriminaliteit in de gemeente Venlo.

Momenteel zijn we in gesprek met een onderzoeksbureau voor het uitvoeren van een specifieke en gerichte analyse van ondermijnende jeugdcriminaliteit in Venlo. Dit zal de basis zijn voor de hoogrisico jongeren, kwetsbare personen, activiteiten, en aandachtsgebieden waarop het programma 'Preventie met Gezag' zich zal gaan richten.

2. Zet in op het vergroten van kennis over de digitale wereld waarin jongeren elkaar ontmoeten.

Cyber- en digitalecriminaliteit is al een van de prioriteiten van het nieuwe Integrale Veiligheidsbeleid in Venlo. Daarnaast zal ook dit onderwerp voor de specifieke en kwetsbare groepen in de aanpak van 'Preventie met Gezag' in de aanpak worden meegenomen. Hoe dit er precies uit gaat zien is nu nog onbekend. Het programma en de activiteiten zullen zoals aangegeven op basis van de analyse vorm gaan krijgen.

3. Betrek het onderwijs in de preventieve aanpak van ondermijnende jeugdcriminaliteit.

Uit de scan blijkt dat het onderwijs op veel vlakken een rol heeft. Zo is het een plek waar jeugdcriminaliteit gesignaleerd kan worden, jongeren leren omgaan met risico's en worden weerbaar gemaakt en daarnaast blijkt het ook in sommige gevallen een plek waar jongeren door criminelen geworven worden. Het is daarom niet alleen onlogisch maar zelfs ondenkbaar om een preventieve aanpak op te zetten zonder het onderwijs te betrekken. Daarbij zal wel rekening gehouden (moeten) worden met de forse belasting en bevraging die nu al bij het onderwijs wordt neergelegd. Tevens zal ook gekeken worden

Raadsinformatiebrief

naar de rol die ouders/ opvoeders hebben en waar die mogelijk versterkt kan worden.

4. Geef prioriteit aan het voorkomen van het betrokken raken van jeugd bij ondermijnende criminaliteit.

De analyse zoals genoemd bij aanbeveling 1 zal het netwerk en de kwetsbare personen daar omheen in beeld moeten gaan brengen. Aan de hand daarvan kan er heel gericht gewerkt worden aan het tegengaan en voorkomen dat jongeren in de ondermijnende criminaliteit terecht komen. Belangrijke notie daarbij is dat criminaliteit niet in zijn geheel en voor een ieder te vermijden is. De aanpak zal erop gericht zijn om kwetsbare personen andere kansen en perspectieven te bieden die hen hopelijk weerhouden om het criminele pad op te gaan.

5. Zorg dat ondermijnende jeugdcriminaliteit niet loont en zet in op een integraal gedragen repressieve aanpak van jongeren die zich bezighouden met criminele activiteiten.

Waar jongeren toch terecht komen in de criminaliteit zal er in samenwerking met de strafrechtketen (politie, OM, reclassering e.a.) voortvarend en daadkrachtig worden opgetreden. Daarbij is het doel niet enkel het (af)straffen van individuen maar wordt ook geprobeerd worden om personen los te weken van het criminele leven. Daarvoor is overigens in Venlo in de vorm van de Persoonsgericht Aanpak Criminele Jeugd al een heel goed en effectief instrument dat we in het kader van Preventie met Gezag verder willen versterken/ uitbouwen.

De aanpak van ondermijnende jeugdcriminaliteit zal zijn beslag krijgen in de uitrol van Preventie met Gezag. De burgemeester is door het rijk geïnformeerd dat Venlo hiervoor in aanmerking komt. De gemeente Venlo zal in nauwe samenwerking met de belangrijkste partners aan de slag gaan met het aanvragen van de daarvoor beschikbare middelen. De aanvraag voor € 1 miljoen per jaar structureel moet uiterlijk 4 oktober bij het ministerie worden aangeleverd. De eerste gesprekken met het ministerie en onze belangrijkste partners zijn inmiddels al gestart.

Communicatie

Inwoners worden via een bericht op www.nu.venlo.nl geïnformeerd zodra het stuk openbaar is. In dit bericht wordt benoemd wat de resultaten zijn van de Quickscan, wat we met deze resultaten gaan doen en wat concrete acties zijn die hieruit voortkomen.

Vervolprocedure raad

De aanvraag en het plan van aanpak voor Preventie met Gezag worden zodra deze gereed zijn gedeeld met de gemeenteraad (najaar 2023). Via de reguliere planning & control cyclus zal de raad geïnformeerd worden over voortgang aangaande de opvolging van andere aanbevelingen.

Raadsinformatiebrief

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Beurskens

Bijlagen

1. Scanner middelengebruik Gemeente Venlo (Trimbos)
2. Quickscan Jeugdige ondernemers in de gemeente Venlo (RIEC)

de burgemeester

Antoin Scholten